

Landschappelijke inpassing

Heiliglandsestraat 19 Groessen

november 2018 | Gemeente Duiven

De Kleine Campus

Statenlaan 8

6828 WE Arnhem

info@oostzee.nl

www.oostzee.nl

Kristiaan Visser

Landschapsontwerper

06- 46 19 23 41 | k.visser@oostzee.nl

OOSTZEE ONTWERP & OMGEVING

Goede ideeën vertalen naar een haalbaar plan
dat inspeelt op
de kwaliteiten van de omgeving

Ons bureau wil goede ideeën vertalen naar een haalbaar plan dat inspeelt op de kwaliteiten van de omgeving. Hiermee onderscheiden wij ons in het veelkleurige vakgebied van de architectuur, stedenbouw, landschap en omgevingsrecht. Wij beschouwen ideeën en plannen altijd in relatie met hun omgeving. Daarnaast begrijpen wij dat ruimtelijke kwaliteit meer is dan een leuk idee. Volgens ons moet een ontwerp het waar maken en omgevingsrecht het zeker stellen.

De leefomgeving van ons allen nemen wij serieus. Inspraak, bewonersparticipatie, zelfbouw en ontwikkeling van mens en milieuvriendelijke bouwprocessen zijn een uitgangspunt voor onze projecten. Mensen willen dromen over hun eigen wereld. Wij willen helpen die wereld mogelijk te maken. Daarvoor gaan we ook op zoek naar de kwaliteit van de plek. Wij doen onderzoek en baseren daar een visie op die altijd uitgaat van een duurzame wereld. Samen met onze opdrachtgevers werken wij de opgave uit tot een realistisch en haalbaar voorstel.

LOCATIE

AANLEIDING

De woonfunctie van het perceel Heiliglandsestraat 19 te Groessen wordt verplaatst binnen hetzelfde perceel. De oude boerderij met bijbehorende opstallen wordt gesloopt. Op korte afstand van deze boerderij wordt een nieuwe woning met bijgebouw teruggebouwd.

Voor het perceel wordt een nieuwe juridische regeling in één bestemmingsplan opgenomen. De gemeente en initiatief- nemer zijn met elkaar tot overeenstemming gekomen om uitvoering te geven aan deze verplaatsing van de woonfunctie.

LIGGING PLANGEBIED

Het perceel Heiliglandsestraat 19 te Groessen, kadastraal bekend gemeente Duiven, sectie H, nummer 2007 (ged.) en 2008 (ged.), ligt globaal ten noordoosten van Groessen in het buitengebied van Duiven. De ontsluiting vindt plaats vanaf het perceel Heiliglandsestraat 19.

Situatie rond 1905 (bron: Topografische atlas Gelderland)

Huidige situatie (bron: Topografische atlas Gelderland)

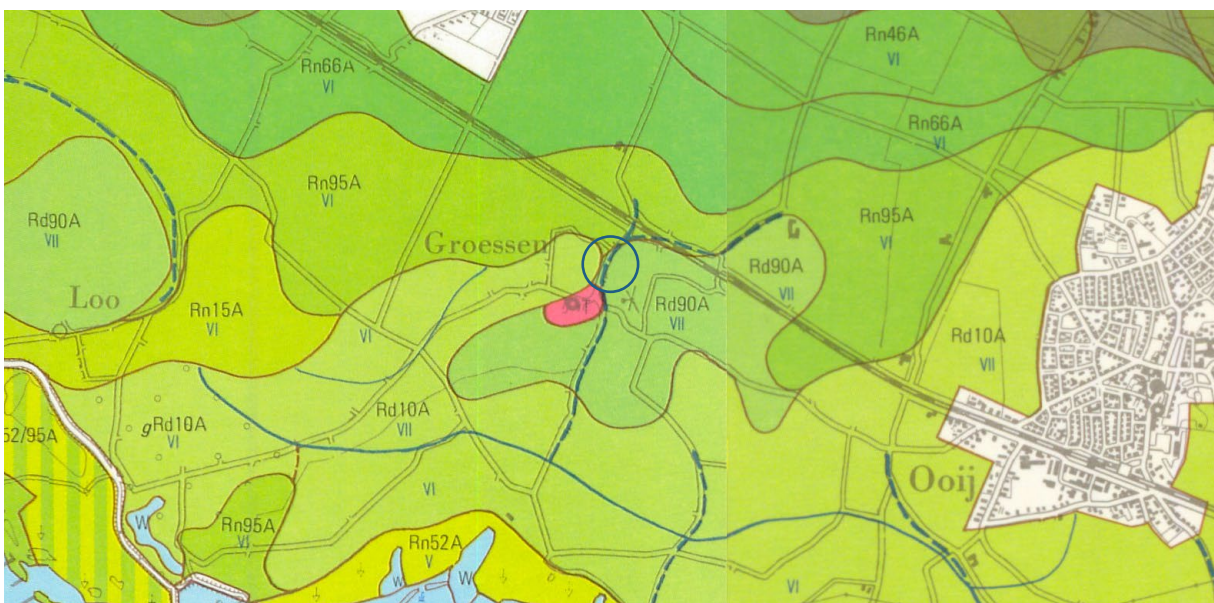
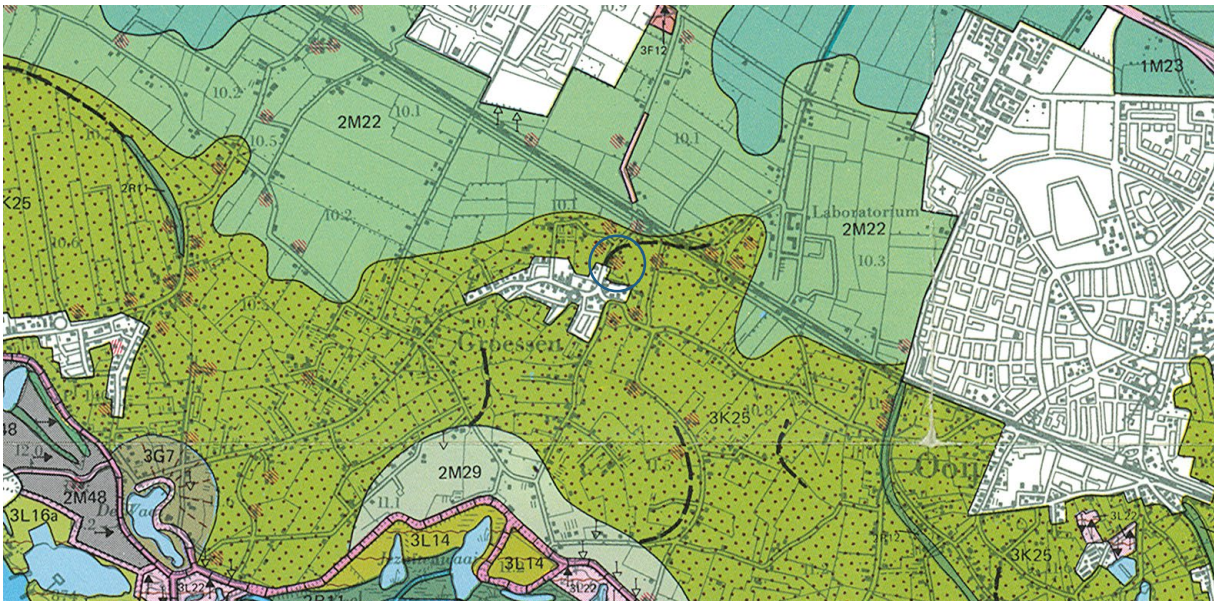
LANDSCHAPSANALYSE

LANDSCHAP

De natuurlijke ondergrond in de gemeente Duiven wordt met name gekenmerkt door structuren veroorzaakt door het rivierensysteem van de Rijn en de IJssel. Opduikingen aan het oppervlak in de vorm van rivierduinen, oude stroomruggen van meanders en terrasresten, zijn in het reliëf in verschillende mate zichtbaar. Door de onophoudende riviersedimentatie liggen de oudste opduikingen inmiddels het diepst in het landschap (ter hoogte van de huidige komgronden), terwijl de jongere stroomruggen hoger liggen.

Deze opduikingen - van nature hoger gelegen plekken in het landschap - vormden in de tijd voor de bedijking vanzelfsprekend de plaatsen waar men zich ging vestigen. Zo is Duiven ontstaan op een oude rivierdonk, Loo op een stroomrug van een oude Rijnmeander, en Groessen en buurtschap Helhoek op gronden die zijn ontstaan bij een oeverwaldoorbraak. Ook het bebouwingslint aan de Rouvenenstraat in het kommengebied is bijvoorbeeld duidelijk gelegen op een opduiking van terrasresten van de Rijn, die gedurende het geologisch tijdvak het Pleistoceen bovenlangs Montferland stroomde via het tracé van de huidige oude IJssel. Ook in de verkaveling zijn een aantal van riviergerelateerde structuren nog duidelijk herkenbaar.

In het stroomgebied van de Oude IJssel, IJsselen Rijn vormen de rivierduinen en rivierterrassen op veel plaatsen de hoogste en oudste landschappen. Ze vormen reeds gedurende vele duizenden jaren hooggelegen locaties die al vanaf het Laat Paleolithicum voor de mens zeer aantrekkelijk waren als vestigingslocatie. Op vrijwel alle rivierduinen langs de rivieren zijn archeologische vindplaatsen aanwezig. Het gebied bood ruimschoots bestaansmogelijkheden voor groepen jager-verzamelaars en later voor de eerste landbouwers. Vooral de hogere gronden boden vanaf het Neolithicum voldoende mogelijkheden voor een eenvoudige vorm van landbouw. In het plangebied ontstonden vanaf de Bronstijd (vanaf circa 2.000 voor Chr.) verschillende agrarische nederzettingen. Deze worden vanaf de Karolingische tijd reeds schriftelijk vermeld.

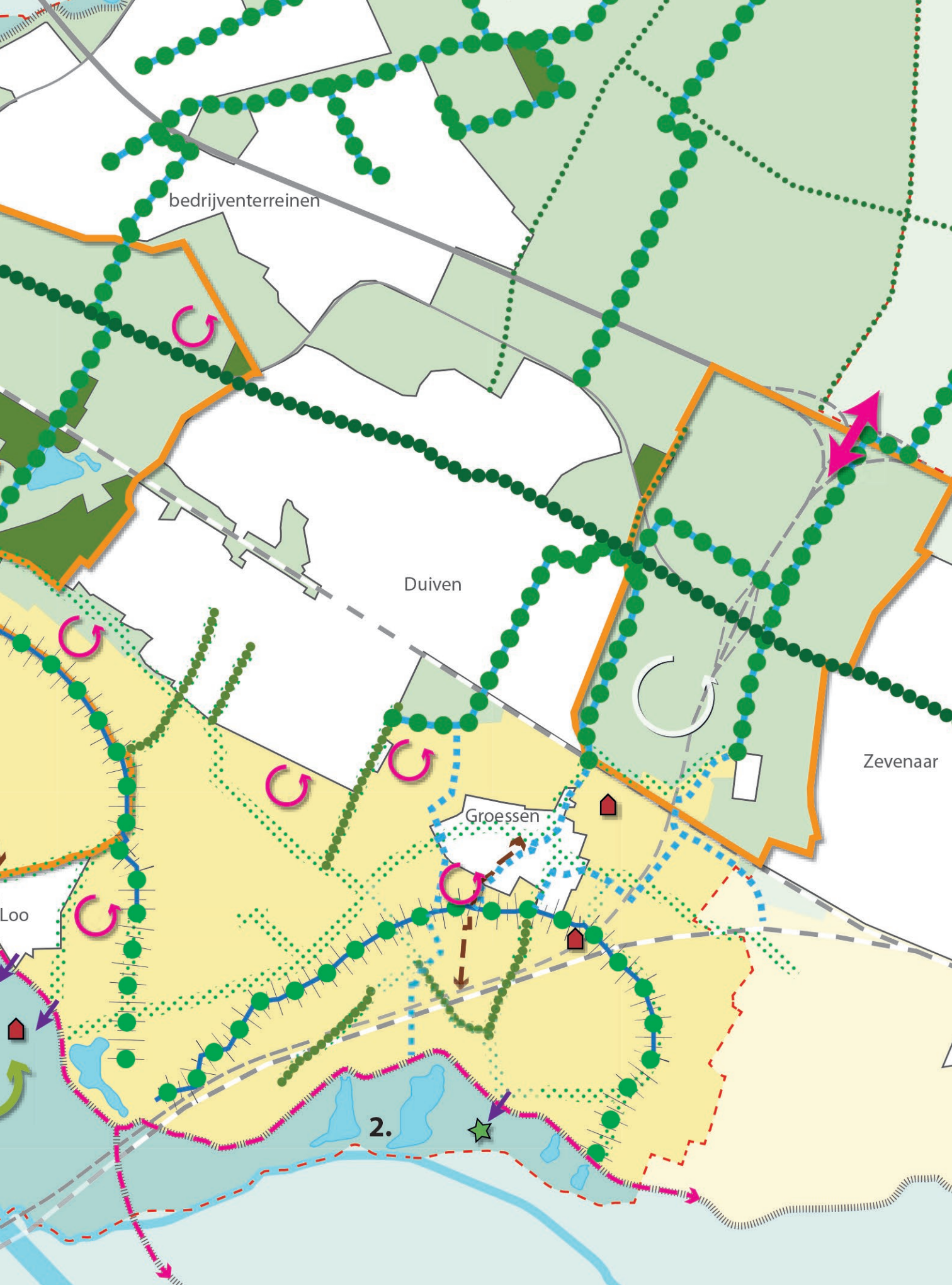

BODEM

De bodem van het plangebied bestaat uit voornamelijk uit kalkhoudende ooivaaggronden met zware zavel en lichte klei (bodemcode Rd90A). Ooivaaggronden zijn kleigronden die binnen de rivierdijken relatief hoog in het landschap liggen met weinig storende, zware kleilagen. Mede daardoor zijn ooivaaggronden van nature goed gedraineerd. De bruine, gehomogeniseerde laag is op stroomruggen 50 à 60 cm dik. Daaronder is de grond gelaagd en roestig.

WATERHUISHOUDING

In het plangebied geldt grondwatertrap VII. Dit betekent dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) dieper dan 80 cm beneden maaiveld is, maar dat de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) dieper dan 120 cm beneden maaiveld kan worden aangetroffen.

bedrijventerreinen

Duiven

Zevenaar

Groessen

Loo

2.

RUIMTELIJKE UITGANGSPUNTEN

In het oeverwallenlandschap van Groessen wordt gestreefd naar behoud en versterking van het kleinschalige besloten cultuurlandschap met een mozaïek van wegen, bebouwingslinten en beplantingen. De aanleg van landschapselementen wordt gecombineerd met de uitbouw van een netwerk van ommetjes en wandelroutes.

De volgende ruimtelijke maatregelen die essentieel van belang zijn voor de beoogde ontwikkeling in het oeverwallenlandschap staat hieronder opgenoemd.

- Groene verdichting van lintbebouwingen langs de wegen. Maatregelen zijn de aanplant van gevarieerde erfbeplantingen met monumentale bomen, hagen en hoogstam boomgaarden en daarnaast kleine landschapselementen zoals kavelgrensbeplantingen en bosjes. Langs de wegen vormt de aanplant van bomen (in rijen, als solitair of in groepen) alleen plaatselijk een aanvulling op het beplantingspatroon. Dankzij deze verdichting nemen de omstandigheden voor vleermuizen en vogelsoorten (onder meer steenuil) toe.

Legenda

Oeverwallenlandschap: Behouden en versterken karakteristieke kleinschalige oeverwallenlandschap, verbeteren beeldkwaliteit door aanleg en onderhoud van erfbeplantingen, verbeteren inpassing infrabundel Betuwelijn en A15 door aanleg kleine landschapselementen en wegbeplantingen, inpassingen zuidelijke dorpsrand Duiven door versterking wegbeplanting langs uitvalswegen

Groene verdichting: versterken kleinschaligheid langs historische wegen en in bebouwingslinten met groen (erfbeplanting, monumentale bomen, boomgaardjes)

Behouden en versterken zichtbaarheid weteningen in oeverwallengebied

Verbeteren zichtbaarheid en toegankelijkheid historische plaatsen en elementen: Huis Loowaard, Huis Berenclauw, Huis Rijswijk, voormalige steenfabriek, ontwikkelen replica castellum (Romeinse Limes), cultuurhistorisch centrum (nabij Jezuietenwaai)

HEILIGLANDSESTRAAT

nutsboomgaard
met o.a. appels,
peren en pruimen

weide

karrespoor

weide

bestaande
walnoot handhaven

erf

tuin

nieuwe solitaire boom

gemengde haag met soorten als:
o.a. sleedoorn, Gelderse Roos en
hazelaar...

weide

zicht
landschap

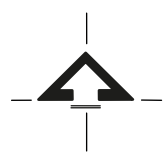
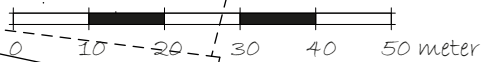
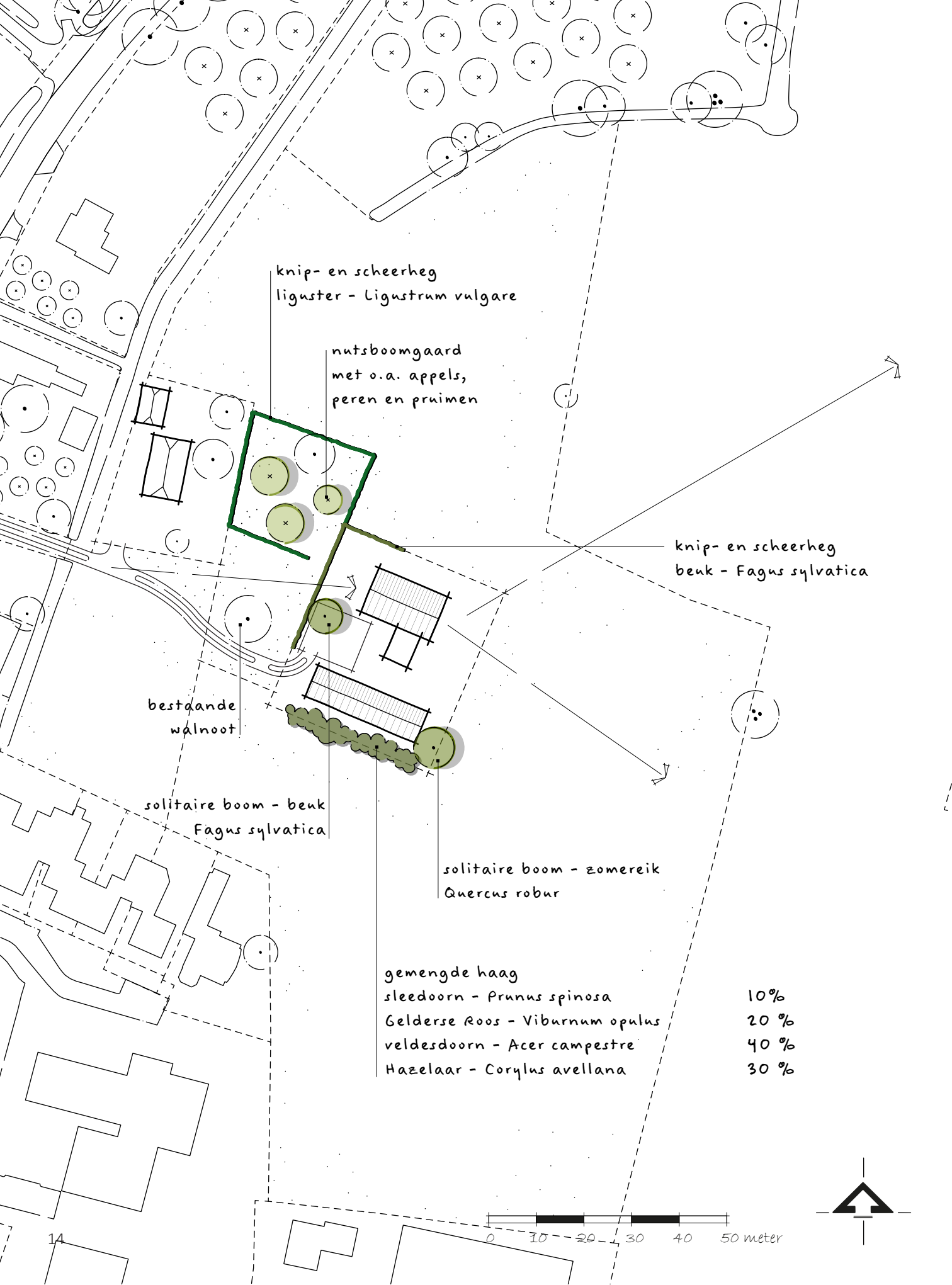

HET NIEUWE ERF

De nieuw te bouwen woning ligt ten oosten van het huidige erf achter de bestaande karakteristieke notenboom. De oprit buigt ter hoogte van de boom af naar een nieuw aan de voorzijde gesitueerd erf. De boom is een beeldbepalend element die het nieuwe erf en het bestaande naast gelegen erf met elkaar verbind.

Het nieuwe erf is informeel ingericht met aan de voorzijde een lage knip- en scheerheg (1.20 meter). Samen met een enkele markante solitaire boom completeren het voorerf. Naast de bestaande karakteristieke hoogstamfruitboom worden enkele nieuwe fruitbomen geplant in een raster. De nutsboomgaard (boerenboomgaard) met verschillende soorten zorgt samen met een knip- en scheerheg de overgang van het erf naar het naast gelegen erf en het landschap. Zowel naar de noord- als oostzijde is er vrij zicht op de agrarische graslanden.

Aan de achterzijde van het bijgebouw staat een gemengde haag die voor beschutting en geborgenheid zorgt.

BEPLANTINGSPLAN

HOOGSTAMBOOMGAARD

Hoogstamboomgaarden zijn zeer karakteristiek voor het landschap en hebben daarmee grote cultuurhistorische waarde. Bovendien heeft een boomgaard met hoogstambomen grote waarde voor de natuur. Zo'n boomgaard herbergt veel dieren, vogels en insecten.

BOMEN & BOOMGROEPEN

Vrijstaande bomen en boomgroepen op of aan de rand van het erf zijn markante herkenningspunten. Ze zijn beeldbepalend voor boerderij en omgeving en zetten de boerderij bovendien duidelijk 'in het groen'. Doordat ze vrij staan, groeien ze tot flinke omvang uit.

GEMENGDE HEG

Houtsingels liggen vaak rondom het erf of langs watergangen. Ze dienen als perceelscheiding, veekering en als geriefhoutbosje. Ze vormen belangrijke leefgebieden en verplaatsingsroutes voor allerlei dieren. Dankzij de vele zaden, bessen, slakken, spinnen en insecten is de houtsingel voor veel vogels ook een goed foerageergebied. In de bomen broeden veel vogels. Verder is een houtsingel een toevluchtsoord voor veel kleine zoogdieren.

KNIP- EN SCHEERHEG

Over het algemeen staan heggen op het voorerf. Heggen staan vooral op het erf rondom de siertuin, moestuin, dierenweide of boerenboomgaard. Vaak werden doornige struiken gebruikt, zodat de heg ondoordringbaar was. Vee brak daardoor niet uit de wei en ongewenste dieren bleven op afstand.

Meidoorn is waarschijnlijk de meest aangeplante heggenstruik, vooral in knip- en scheerheggen. De meidoorn is goed te snoeien en vormt een erg dichte heg. Naast de meidoorn zijn soorten als beuk, liguster en veldesdoorn ook uitermate geschikt voor een knip- en scheerheg.

Op een natuurlijke erf zijn heggen erg waardevol. Ze zijn vooral goed om vogels naar het erf te lokken. Deze houden zich graag schuil tussen de dichte struiken en zijn blij met de bessen en zaden die de struiken vormen.

OOSTZEE ONTWERP & OMGEVING

Goede ideeën vertalen naar een haalbaar plan
dat inspeelt op
de kwaliteiten van de omgeving

OOSTZEE
ontwerp & omgeving